

Perheiden kokemukset ohjauksesta ensikodissa

Nana Djalali

Julkaisuvuosi **Laurea**

Laurea-ammattikorkeakoulu

Perheiden kokemukset ohjauksesta ensikodissa

Nana Djalali
Sairaanhoidajan ko
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2023

Nana Djalali

Perheiden kokemuksia ohjauksesta ensikodissa

2023

Sivumäärä 42

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää perheiden henkilökohtaisia kokemuksia Turun ensikodin ohjauksesta. Tarkoituksena oli saada tietoa perheiden kokemuksista ensikodin ohjauksesta, selvittää minkä perheet kokivat myönteisiksi kokemuksiksi, sekä missä näkivät haastetta. Opinnäytetyötä tehdessä on käytetty laadullista tutkimusta ja tutkimusaineisto on koottu käyttäen puolistrukturoitua haastattelua. Tutkimusta tehdessä on käytetty avointa haastattelua sekä puolistrukturoitua haastattelua, jossa asiakkaille tehty kysymyksiä lomakkeen pohjalta, johon he saivat vastata avoimesti omien kokemuksiansa pohjalta. Haastattelut on toteutettu joulukuussa 2022. Analyysimenetelmänä käytetty teemoittelua. Opinnäytetyössä on käytetty teemoittelussa apuna sitaatteja, jotka ovat auttaneet havainnollistamaan myönteiset ja haastavat kokemukset. Opinnäytetyö raportti luovutetaan Turun ensikotityö palveluiden kehittämistyöhön.

Ensikodilla autetaan ja tuetaan perheitä elämänhallinnassa, vanhemmuudessa sekä tuetaan vauvan ja vanhemman välistä suhdetta. Ensikodilla opetellaan vauvanhoidosta sekä arjesta selviytymistä ja siihen saadaan tukea ja apua. Ensikodista on hyötyä myös silloin, jos on esimerkiksi vaikea selviytyä arjesta tai on mielenterveys- tai päihdeongelmia. (Meidän vuosi ensikodissa 2021.)

Keskeisimpinä tuloksina näkyi, miten oikeanlaisella vuorovaikutuksella sekä tukevalla ja motivoivalla ohjauksella on suuri merkitys ensikodilla. Mielenterveydellisiä haasteita tulisi helpottaa, ottamalla asiakkaan tarpeet yksilöllisesti huomioon, tukemalla asiakkaita, vaikuttamalla kuormittaviin tekijöihin sekä auttaa, tukea ja ohjata kriisin keskellä. Asiakkaita on hyvä kannustaa osallistumaan yksilö- ja ryhmätapaamisiin, mutta ilman painostuksen tunnetta. Myös ensikotijakson jälkeisellä kontaktilla on merkitystä asiakkaille. Jatkossa tulisi antaa asiakkaille mahdollisuus osallistua tapaamisiin myös omien voimavarojen mukaan. On tärkeä pyrkiä kannustamaan tapaamisiin, mutta yksilöllisesti ja ilman painostuksen tunnetta. Jatkossa voisi olla myös hyvä jatkaa tapaamisia tai säännöllistä yhteydenottoa enemmän, myös ensikotijakson vaiheen jälkeen.

Tutkimuskysymys: Mitä kokemuksia perheillä oli ensikodin ohjauksesta? Mikä koettiin myönteisenä ja mikä oli haastavaa ohjauksessa?

Asiasanat: Ensikoti, ohjaus, elämäntilanne

Nana Djalali

Families' experiences of guidance in mother-and child homes

Year

2023

Pages

42

The aim of this thesis was to examine the personal experiences of families in Turku's mother-and child home guidance. The purpose was to get information about the families' experiences of mother-and child home, to find out what the families felt were positive experiences, and where they saw as a challenge. Qualitative research has been used in the thesis and the research material has been gathered using a semi-structured interview. When conducting the research, an open interview and a semi-structured interview were used, in which the customers were asked questions based on a form, which they could answer openly based on their own experiences. The interviews were carried out in December 2022. The analysis method was thematic. In the thesis, quotations have been used as thematic help, which have helped to illustrate positive and challenging experiences. The thesis report will be handed over for development work to Turku's mother-and child home services.

At the mother-and-child home, families are helped and supported in life management, parenting, and the relationship between baby and parent is supported. At the mother-and-child home, the customers learn about baby care and everyday survival, and they get support and help for that. A mother-and child home is also useful if, for example, it is difficult to cope with everyday life or there are mental health or substance abuse problems. (Our year at a mother-and-child home 2021.)

The most important results showed how the right kind of interaction and supportive and motivating guidance are of great importance in the mother-and-child home. Mental health challenges should be eased by taking the customer's needs into account individually, supporting customers, influencing burdensome factors and helping, supporting and guiding in the midst of a crisis. It is good to encourage customers to participate in individual and group meetings, but without feeling pressured. Contact after the mother-and-child home period is also important for customers. In the future, customers should be given the opportunity to participate in meetings also according to their own resources. It is important to try to encourage participation in meetings, but individually and without feeling pressured. In the future, it could also be beneficial to continue meetings or regular contact more, also after leaving the mother-and-child home.

Research question: What experiences did the families have with guidance in the mother-and-child home? What was perceived as positive and what was challenging in the guidance?

Keywords: First home, guidance, life management

Sisällys

1	Johdanto.....	9
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet sekä tutkimuskysymys	10
3	Lastensuojelun sisältöjä ensi- ja turvakodissa	10
3.1	Lastensuojelun toiminta	11
3.2	Ensi- ja turvakodin toiminta	11
3.3	Lastensuojelulaki.....	14
3.4	Perheen ohjaus ja tavoitteet lastensuojelutyössä.....	14
4	Sairaanhoidaja tehtävät ensi- ja turvakodeissa	15
4.1	Mielenterveyden edistäminen ensi- ja turvakodissa	16
4.2	Lääkehoito ensikodissa	17
4.3	Monialainen yhteistyö voimavarana lapsiperheiden tukemisessa ja vuorovaikutuksellinen tukeminen	18
5	Lapsiperheiden kokemukset lastensuojelusta	19
5.1	Vanhempien ajatuksia yhteistyöstä.....	19
5.2	Kokemukset palveluiden saatavuudesta ja tuesta.....	20
6	Opinnäytetyö toteutus ja tulokset	20
6.1	Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä	21
6.2	Opinnäytetyön analyysimenetelmä	22
7	Lapsiperheen kokemukset ensikodin ohjauksesta	23
7.1	Myönteiset kokemukset ohjauksesta	23
7.2	Haastavat kokemukset ohjauksesta	23
7.3	Esimerkkejä ja lainauksia kyselyn vastauksista	23
7.3.1	Oletko kokenut saavasi tukea vanhemmuuteen ja elämänhallintaan ensikodilla, sekä oletko kokenut saavasi apua ensikodilla ollessasi arjen haasteisiin? Jos olet niin minkälaisiin haasteisiin?.....	24
7.3.2	Missä asioissa koet, että ensikoti auttoi sekä miten vauvat ovat reagoineet tilanteeseen ollessaan ensikodilla?	24
7.3.3	Osallistutko mielellään ryhmä- ja yksilötyöskentelyihin? Jos osallistut, niin oletko kokenut ne hyödyllisiksi ja millaisia kokemuksia niistä on jäänyt? Oletko kokenut yksilö tai ryhmätapaamiset voimaannuttavina? Jos olet niin millä tavalla? 24	
7.3.4	Mikä sujuu mielestäsi ensikodilla parhaiten?	24
7.3.5	Osallistuttko usein ensikodin arkisiin toimintoihin?	24
7.3.6	Mikä toiminta tai asia on auttanut teitä selviytymään?	25
7.3.7	Koetko saaneesi tiivistä ympärivuorokautista tukea ensikodilla?	25

7.3.8 Koetko tarvitsevasi tukea ja jatkohoitoa myös ensikotivaiheen jälkeen vuorovaikutuksen laatuun liittyen? Jos tarvitset niin minkälaista?.....	25
7.3.9 Perheiden myönteiset ja haastavat kokemukset ensikodin ohjauksesta....	25
8 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus.....	26
9 Pohdinta ja jatkokehittämisideat	27
Lähteet.....	30
Liitteet	33
Liite 1: Haastattelukysymysten analysointi	33

1 Johdanto

Ensikodilla autetaan ja tuetaan perheitä elämänhallinnassa, vanhemmuudessa sekä tuetaan vauvan ja vanhemman välistä suhdetta. Ensikodilla opetellaan vauvanhoidosta sekä arjesta selviytymistä ja siihen saadaan tukea ja apua. Ensikodista on hyötyä myös silloin, jos on esimerkiksi vaikea selviytyä arjesta tai mielenterveys- tai päihdeongelmia. (Meidän vuosi ensikodissa 2021.)

Kuntoutus ensikodilla ehkäisee myös suuresti lastensuojelun kustannuksia, antaa vanhemmille tuen vanhemmuuteen sekä suojelee vauvoja huonolta kohtelulta. Ensikodilla perheitä voidaan auttaa hyvin ja vaikutukset ovat pysyviä. Ensikodilla myös vanhempien kunto voi kohentua merkittävästi ja mielenterveyteen tai uupumukseen liittyvät haasteet helpottua. (Kopkina 2017.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää perheiden kokemuksia ensikodilla. Tutkimuksessa haen tietoa perheiden kokemuksista sekä lisään ymmärrystä lapsiperheiden kokemuksista ensikodilla olosta. Selvitän myös, miten ohjaustyö on toteutunut perheiden näkökulmasta, mitä he kokivat myönteisinä kokemuksina, sekä missä näkivät haastetta. Haastattelukyselyillä keräämäni aineison avulla selvitän perheiden kokemuksia ensikodin ohjauksesta ja kokemuksia. Missä he ovat kokeneet ensikodin ohjauksesta ja kokemuksista onnistumista ja missä haastetta sekä tarkastelen oikeanlaisen ohjauksen merkityksiä.

Arvostava kohtaaminen ja kuunteleminen, asiakaslähtöisyys sekä tavoitesuuntautuneisuus ovat voimavaraletyisen työtteen ominaispiirteitä. Toivon ylläpitäminen sekä myönteisyys on tärkeää. On myös tärkeä kiinnittää katse onnistumisiin ja siihen toimintaan mikä toimii. Kun käytetään voimavaraletyistä työtettä, mahdollistetaan tasa-arvoinen vuorovaikutussuhde, jolloin asiakas ei koe olevansa riippuvainen ohjaajan avusta. Kun asiakas kokee voimaantumisen tunnetta, uskoo hän myös omiin kykyihin ja pärjäämiseen. Näin asiakas saa paremman hallinnan elämästään, hyvinvoinnistaan sekä päätöksenteosta. (Uusitalo 2022.)

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet sekä tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä myönteisiä ja haastavia kokemuksia ensikodin perheillä oli ensikodin ohjauksesta, sekä saada tietoa merkityksellisistä kokemuksista.

Tavoitteena on selvittää perheiden henkilökohtaisia kokemuksia Turun ensikodin ohjauksesta. Toimeksiantajana opinnäytetyössä toimii Turun ensikoti.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys: Mitä kokemuksia perheillä oli ensikodin ohjauksesta? Mikä koettiin myönteisenä ja mikä oli haastavaa ohjauksessa?

Opinnäytetyön raportti luovutetaan ensikodille, ohjauksen kehittämiseen.

3 Lastensuojelun sisältöjä ensi- ja turvakodissa

Lastensuojelun tehtävänä on olla lapsen puolella ja lasta varten. Tavallisimmat arvot lastensuojelutyössä perustuvat perustuslakiin sekä kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Julkisen vallan vastuulla on pitää huolta, että haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien oikeudet on turvattu. Lapsilla on oikeus suojeluun sekä huolenpitoon. Lasta autetaan selviytymään tilanteista, jotka ovat haastavia. Samalla myös turvataan tasa-arvoinen asema yhteiskunnassa niin lapsille kuin aikuisille. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Ihmisarvoinen kohtelu, sekä yksityisyyden suojaaminen korostuvat lastensuojelussa. Tämä näkyy arjessa tasa-arvoisena, kunnioittavana sekä syrjimättömänä kohteluna. On huomioitava Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) lapsen oikeuksien sopimuksessa turvatut oikeudet lapselle sekä velvoitteet, jotka on asetettu sopimusvaltioiden viranomaisille. Kun arvioidaan lastensuojelun tarvetta, edellytyksenä on huomioida ensisijaisesti lapsen etu, joka muodostuu useista hyvinvointiin liittyvistä elementeistä. Työntekijöiltä edellytetään lapsen elämäntilanteen tarkastelua kokonaisvaltaisesti, sekä paneutumista siihen, jotta lastensuojelussa saavutetaan lapsen edun mukainen työskentely. On myös tärkeää, että rakennetaan luottamusta sekä varataan riittävästi aikaa, jotta laatua varmistavat tekijät toteutuvat työskentelyssä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

3.1 Lastensuojelun toiminta

Lastensuojelun tarjoaa apua ja tukea, kun epäillään lapsen kohdistunutta väkivaltaa. Asiakkaana on aina lapsi, mutta lisäksi työskennellään myös vanhempien sekä eri yhteistyökumppaneiden kanssa, kuten esimerkiksi poliisin ja terveydenhuollon kanssa. Haasteita väkivaltatyössä voi tuoda väkivallan tunnistamisen lisäksi tilanteen arviointi, sekä kriisityön ja muun avun lisääminen lapsen edun mukaiseksi kokonaisuudeksi. Eri ammattilaisten sujuva yhteistyö on myös kehittämisen tarpeessa. (Muukkonen & Tulensalo 2015.)

Lapsia tuetaan siis järjestämällä erilaisia palveluja ja tukitoimia. Lastensuojelun tehtävänä on myös turvata lapselle oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, sekä taata monipuolinen ja tasapainoinen kehitys, sekä erityinen suojelun. Vastuu lapsen hyvinvoinnista on ensisijaisesti vanhemmille ja huoltajille. Ennen kaikkea lastensuojelun tehtävänä on olla lasta varten ja lapsen puolella. Lastensuojelun toimintaperiaatteet perustuvat lakiin. Näin pyritään puuttumaan ajoissa ongelmiin sekä ehkäisemään ongelmia perheen ja lapsen välillä. (Minilex 2022.)

Lapsia tulee kohdella yksilöinä ja tasa-arvoisesti perustuslain mukaan. On varmistettava, että perusoikeudet sekä ihmisoikeudet toteutuvat myös kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille. Lapsen keskeisiä oikeuksia ei saa rajoittaa ilman lakiin perustuvaa syytä. Viranomaisen velvollisuutena on edistää hyvinvointia lapselle ja perheelle, sekä tarjota heille tarvittaessa oma-aloitteisesti apua ja tukea. Viranomaiset saavat käyttää ainoastaan lakiin perustuvaa valtaa. (Minilex 2022.)

3.2 Ensi- ja turvakodin toiminta

Ensi- ja turvakodeissa autetaan monissa vaikeuksissa ja elämäntilanteissa. lähtökohtana perheille on lapsen hyvinvointi. Ensikodissa tuetaan perheitä vanhemmuuteen ja autetaan elämänhallinnassa, kun voimat ovat lopussa. Asiakkaaksi voi tulla odotusaikana tai vauvan kanssa. Molemmat vanhemmat voivat asua ensikodissa. Ensikodin apu tulee kyseeseen, kun perheessä on esimerkiksi vaikeuksia selviytyä arjesta, jos vanhemmat ovat hyvin nuoria, kärsivät oppimisvaikeuksista, mielenterveys- tai päihdeongelmia. Tavoitteena on tukea vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta sekä opetellaan arkielämästä ja vauvanhoidosta selviytymistä. Tavoitteena on myös saada perheelle selkeä arkirytmiksi sekä turvallisuudentunne. Asumisaika ensikodilla riippuu perheen avuntarpeesta. Apua ja tukea itsenäiseen elämiseen voi saada henkilökunnalta myös ensikodilta lähdettyä. (Ensi- ja turvakotien liitto 2022.)

Ensikodissa tuetaan perheitä vuorokaudenympäri. Parhaimmissa tapauksissa ensikodin tuella vältytään vauvan sijoittamiselta kodin ulkopuolelle sekä ehkäistään vanhempien syrjäytymistä. (Turun ensi- ja turvakoti RY 2017.)

Ensikodeissa järjestetään päiväryhmätoimintaa, jotka ovat vanhempien ja vauvojen tukena. Arjesta pyritään tekemään vauvan näkökulmasta mahdollisimman turvallista. Tämä tarkoittaa korjaavaa vuorovaikutusta, sekä ennakoitavaa päiväohjelmaa. Ensikodeissa vauvat ovat usein huomion keskipisteenä. Vauvoille jutellaan, lauletaan ja ihastellaan ja tavoitellaan tasapainoisen arjen lisäksi yhteistä iloa, joka on tärkeää vauvojen kehityksen kannalta. Ensikodeissa tehdään vaativaa vauvatyötä, johon kuuluu vauvaperheiden päiväryhmät. Suomessa on kymmenen ensikotia ja kolmetoista päiväryhmää, jotka kuuluvat avopalveluun. Ensikodeissa sekä päiväryhmissä vauvaperheet saavat apua ja taitoja arjessa pärjäämiseen sekä vahvistusta ja tukea vanhemmuuteen sekä vuorovaikutukseen. Päämääränä on tukea ja parantaa vauvan sekä vanhemman kiintymyssuhdetta ja vuorovaikutusta. Tärkeää on aina ilo ja vuorovaikutuksellinen leikki vauvan ja vanhemman välillä. (Leinonen 2022.)

Suomessa on kymmenen ympärivuorokautista ensikotia, joissa perhe voi olla kuntoutusjaksolla parista kuukaudesta jopa vuoteen saakka. Ensikotien arjessa pyritään tavanomaisuuteen, jossa on suuri määrä tietoa ja taitoa vanhemmuuden tukemisesta, varhaisesta vuorovaikutuksesta, stressinsäätelystä sekä vauvojen aivojen kehityksestä. Ensikodin arkeen kuuluu työntekijöiden hienovarainen sekä kunnioittava vuorovaikutustyö, sekä vastavuoroinen suhde vanhempiin ja vauvaan. Tärkein huomio työskentelyssä on vauvan ja vanhempien välinen suhde, tämän hoitamiseen on saatava lupa vanhemmilta. Asiantuntijuus vuorovaikutustyössä pohjautuu läpinäkyvyyteen sekä luottamukseen. Tilanteissa, joissa vanhemmilla on ollut puutteita sekä haasteita omissa kiintymyssuhteissaan, työntekijöiltä tarvitaan traumasensitiivistä työtettä sekä jäntevää ammattitaitoa. Kaikki toiminnot ensikodeissa on suunniteltu huolellisesti moniammatillisen työryhmän kanssa sekä hyödynnetty työnohjausta, tarvittaessa myös konsultaatiota erikoisaloilta. Jotta vauva kehittyy ja voi hyvin, tarvitaan myös yhteistä vuorovaikutuksessa jaettavaa iloa. Tällöin vauvan aivot reagoivat positiivisesti, jolloin hermoyhteyksiä syntyy sekä aktivoituu. Vuorovaikutuksellinen ilo ja leikkisyys on täten välttämätön peruste vaativassa vauvatyössä. On tärkeää, että työntekijät käyttävät työtettä, joka on suunnattu juuri perheille sopivaksi. Vanhemmat tarvitsevat kannustavaa ja energisoivaa vireillä oloa, jotta saavat ilmaisuunsa eloisaa sekä vauvaa innostavampaa otetta. Jos vanhempi on ylivirestilassa niin vanhempi tarvitsee sen sijaan ohjaajan rauhoittavaa ohjausta kädestä pitäen, jotta vanhempi kykenee hidastamaan toimintaansa vauvalle sopivaksi. (Leinonen 2022.)

Turvakoti puolestaan tarjoaa kriisiapua perhe- ja lähisuhde väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille. Sieltä saa neuvoa ja ohjausta liittyen väkivallasta selviämiseen, sekä saa väliaikaisen asumispaikan akuuteissa tilanteissa. Turvakodeissa henkilökunta on läsnä

vuorokauden ympäri sekä se on kodinomainen paikka. Sinne tullaan soittamalla, tulemalla yksin tai lasten kanssa mihin tahansa kellonaikaan. Turvakodin jakson kesto on yksilöllinen, se riippuu kriisitilanteen vaatimasta ajasta. Yleensä turvakotijakson aika voi olla päivistä pariin kuukauteen. Turvakodilla keskitytään tarvittaessa asiakkaan asioiden hoitamiseen sekä väkivaltatyöhön. Työntekijät ovat erikoistuneet väkivaltatyöhön. Apua käytännön asioihin saa myös esimerkiksi asuntoasioissa tai lähestymiskiellon järjestämisessä. Mukana ollaan myös tarvittaessa asiakkaan viranomaisneuvotteluissa. Erytishuomiota kiinnitetään turvakodeilla lasten auttamiseen, jonka vuoksi myös lapsille järjestetään kahdenkeskisiä tapaamisia työntekijöiden kanssa. Myös väkivallan tekijälle voidaan tarjota apua väkivaltakierteen katkaisemiseksi sekä myös turvallisuuden lisäämiseksi. Apua voidaan tarjota väkivallan avopalveluista ja esimerkiksi jussityön kautta. Pari- ja perhetapaamisia on myös mahdollista järjestää, jos ne on arvioitu turvallisiksi. Turvakotien palvelut eivät maksa mitään asiakkaille ja ne ovat saatavilla asuinpaikkakunnasta riippumatta. (Ensi- ja turvakotien liitto 2022)

Henkilökunta turvakodilla on koulutettu, se tarjoaa kriisiapua välittömästi ja ympärivuorokautisesti. Asuminen on turvattua ja henkilökunta tarjoaa psykososiaalista tukea asiakkaille. Turvakotiin hakeutumisen syynä voi olla eri väkivallan muodot, kuten esimerkiksi henkinen, taloudellinen, fyysinen, seksuaalinen väkivalta, vaino tai uskontoon ja kulttuuriin liittyvää. Lisäksi koulutettu henkilökunta tarjoaa kriisiavun lisäksi neuvontaa myös oikeudellisiin kysymyksiin. Yhteistyötä voidaan tehdä tarvittaessa myös kunnan ja muiden palveluntarjoajien kanssa. Lähisuhde- ja perheväkivaltaa kohdanneiden asiakkaiden avohuolto sekä turvakodissa olon jälkeinen hoito on kuntien vastuulla. Valtiolla on turvakotipalveluista rahoitusvastuu. Asiakkaalle laaditaan myös turvasuunnitelma ja tilanteen vaarallisuus arvioidaan tekemällä väkivallan riskiarviointi. Näin pyritään ymmärtämään koetun väkivallan vaarallisuus työntekijän ja asiakkaan näkökulmasta. (THL 2022.)

Ensikoti kuuluu lastensuojelun toimintayksiköihin. Toiminnallisessa yksikössä tuotetaan ympärivuorokautisia palveluja. Lupaviranomaiselta on haettava lupa tuottaa palveluja ennen kuin aloittaa toiminnan tai on aikomusta muuttaa sitä. (Heino, Lappalainen, Ranta & Weckroth, 2021, 21)

THL:n tutkimusraportin kyselyssä määriteltiin Valviran valvontaohjelmaan sopivaa riippumatonta toiminnallista kokonaisuutta, johon kuuluisi omat erilliset tilat muista asuinyksiköistä, sekä erillinen henkilöstömitoitus. Periaatteena Valvirassa on, että asuinyksikköön kuuluisi erilliset hygieniatilat, sekä omat sisäänkäynnit, oleskelu sekä keittiötilat. Samassa rakennuksessa asuvilla asuinyksiköillä on mahdollista olla myös yhteiset tilat. Asuinyksilöksi kuvataan toimitilaa, joka sisältää lasten huoneet sekä yhteiset tilat yksikölle. (Heino ym. 2021, 22)

Suomessa turvakotipalveluiden historia moneen muuhun sosiaalipalveluun on lyhyt. Suomalaisen turvakotijärjestelmän juuret ovat ensikotitoiminnassa sekä niiden muutoksessa ja kehittämisessä. (Laine 2010,194.)

Tavoitteena turvakodilla on turvallisuuden takaaminen, väkivaltakierteen katkaisu sekä kriisin ja tarvittavien asioiden hoitaminen. Turvakotijakson päättyessä asiakas saa tarvittaessa avopalveluina tarjottavia jälkihuollollisia palveluja. Asiakas voi myös tarvittaessa siirtyä tuetun asumisen palveluihin, johon liittyy tavoitteellinen työskentely väkivallasta sekä siihen liittyvistä vaikutuksista eroon pääseminen. (Laine 2010,195)

Asiakasturvallisuuteen pyritään vaikuttamaan myös turvakameroilla, vahvennetuilla ikkunalaseilla, turvapuhelimilla ja hälytysrannekkeilla. Yhteistyötä tehdään myös poliisin sekä vartiointiliikkeiden kanssa. Turvakotiin sisään pääsee ainoastaan ilmoittautumalla porttipuhelimeen. Työntekijöitä myös koulutetaan jatkuvasti turvallisuuteen liittyen. Myös jos turvakotiin hakeutuu lapsellinen, on lapsesta tehtävä lastensuojeluilmoitus. Sosiaalityöntekijä päättää lapsen turvaamistoimista lastensuojelulakia noudattaen, kun lapsen turvallisuus on turvakodilla uhattuna. (Laine 2010, 199.)

3.3 Lastensuojelulaki

Lain tehtävänä on varmistaa lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön. Lapsella tulee olla monipuolinen sekä tasapainoinen kehitys. Lastensuojelu turvaa myös lapsen erityisen suojelun. (Lastensuojelulaki 417/2007, 1 §)

Viranomaisten, jotka asioivat perheiden ja lasten kanssa, tulee tukea vanhempia ja huoltajia heidän kasvattaessa lasta ja tarjota perheelle tarpeellista apua tarpeeksi ajoissa sekä ohjattava tarvittaessa lastensuojelun piiriin. (Lastensuojelulaki 417/2007, 2 §)

3.4 Perheen ohjaus ja tavoitteet lastensuojelutyössä

Perhetyö antaa tukea erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille sekä tukee heidän terveyttensä ja kehitystä. Perhetyön tavoitteena on tukea vanhemmuutta, ohjata vanhempia lasten hoidossa ja kasvatuksessa sekä auttaa saamaan kodin arjen rutiinit hallintaan. Perhehoitotyössä pyritään tukemaan perheen vuorovaikutustaitoja sekä sosiaalisen verkoston laajentamista. Tavoitteena on tarjota perheille tukea mahdollisimman varhaisessa ajassa. Perheelle annetaan tukea heti kun sen tarve on huomattu, tukea annetaan perheelle sen verran kuin tarvitaan. Kun tukea annetaan oikeaan aikaan ja varhaisessa vaiheessa, voidaan ehkäistä ongelmien kasvamista, syrjäytymistä sekä lastensuojelun tarvetta. Työskentely aloitetaan perhetyöntekijän palvelutarpeen arvioinnilla, jolla selvitetään kokonaisvaltaisesti perheen tilanne. Vanhempien voimavaroja käydään läpi ja pohditaan yhdessä missä asioissa

vanhempi tarvitsee ohjausta ja tukea. Tavoitteena on myös tukea perhettä päivärytmin muodostumisessa, kasvatuksessa sekä lasten hoidossa. Vanhemmille annetaan myös tukea lapsen kasvusta, kehityksestä sekä ruokailuun ja nukkumiseen liittyvistä asioista. Lasten ja vanhempien välisiin vuorovaikutustaitoihin ja kiintymyssuhteeseen annetaan myös tukea. On tärkeää, että kohdataan asiakas ratkaisukeskeisellä työotteella sekä muodostetaan asiakkaan kanssa luottamuksellinen suhde. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2021.)

Esimerkiksi Barnhaus hankkeeseen kuuluva Lapset ja väkivalta -lisäkoulutuksen tavoitteena on hankkeen edistämisen lisäksi, tukea, ohjata ja hoitaa lapsia, jotka ovat kohdanneet väkivaltaa sekä tehostaa väkivaltaepäilyjen selvitystyötä. Lisäkoulutuksen tarkoituksena on luoda työntekijöille tietoa ja välineitä väkivaltatyöskentelyyn, lasten ja perheiden kanssa. Koulutuksen osallistujilta kerättiin palautetta koulutuksen alkaessa, sekä päättyessä. (Ståhlberg 2022, 2)

Palautetiedossa selvisi työntekijöiden osaamisen kehittyneen huomattavasti, varsinkin liittyen väkivallan vaikutuksiin. Myös kohtaamistilanteissa onnistuttiin vahvistamaan osallistujilla lapsen kohtaamisen taitoja, varsinkin haastattelutaitoa. Väkivaltaa käyttäneiden vanhempien kohtaamisen osallistujat kokivat vaikeimmaksi jopa koulutuksen jälkeen. (Ståhlberg 2022, 3)

4 Sairaanhoidtaja tehtävät ensi- ja turvakodeissa

Keskeisesti lastensuojelua toteuttavat sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat muiden ammattilaisten kanssa. Lastensuojelunammattilaisten työnkuvaan kuuluu ohjaustyön ja neuvonnan lisäksi hyvinvointia, sekä toimintakykyä vahvistava muutostyö. Jotta asiakas saa parhaan mahdollisen tuen ja avun, jokaisen ammattilaisen osaamista pyritään hyödyntämään. (THL 2022)

Kehittynyt mentalisaatiokyky kuuluu turvalliseen kiintymykseen, jossa hyvä hoitosuhde on tavoitteena. Mentalisaation myötä mahdollistuu moni ominaisuus, kuten herkkyys sekä tarkkaavaisuus tulkita lapsen viestejä vuorovaikutuksellisissa tilanteissa, sekä kyky tulkita sekä ymmärtää lasta oikein. Mentalisaatiokykyä tarvitaan myös hyvään vanhemmuuteen. Mentalisaation tarkoituksena on kyky ajatella omaa ja muiden näkökulmaa ja kokemusta. Hyvä mentalisaatiokyky edistää säätelemään omia tunnetiloja tuo vakautta ihmissuhteisiin, sekä edistää hyvää kommunikaatiokykyä. Siitä on apua myös konfliktien tuomaan stressiin sekä traumatisoiiviin vaikutuksiin. Siitä on hyötyä myös hyvään vuorovaikutukseen lapsen kanssa, kiintymykseen, joka on turvallista sekä lapsen tunne-elämän kehitykseen. (Pajulo, Salo & Pyykkönen 2015)

Merkittäviä osaamisia hoitotyössä on vuorovaikutus. Vuorovaikutuksen avulla saadaan asiakkaaseen yhteys ja ymmärrys avun tarpeeseen sekä asiakkaan elämäntilanteeseen

kokonaisvaltaisesti. Vuorovaikutuksen osaamiseen kuuluu opetus-, ohjaus-, neuvonta- ja dialoginen vuorovaikutusosaaminen sekä myös kuuntelu sekä sanattoman viestinnän havainnointi. Vuorovaikutuksellisissa tilanteissa hoitajana näitä on tärkeä tunnistaa sekä hyödyntää. (Koivisto 2019.)

Ohjaus hoitotyössä on auttamismenetelmä, jonka tarkoituksena on edistää potilaan tietoa sairaudestaan sekä toimintakyvystään suhteessa potilaan elämäntilanteeseen. Ohjaus tarkoittaa jatkuvaa vuorovaikutusta, joka sisältää tiedon antamista, neuvontaa sekä opetusta. Hoitotyössä ohjaus perustuu tutkittuun tietoon tai vahvaan pitkäaikaiseen kliinisen kokemukseen ohjauksesta. Hoitotyössä ohjaus on eettistä sekä tavoitteellista. Yhteisenä tavoitteena ohjauksen yhteydessä, on pyrkiä ymmärtämään sekä huomioimaan asiakkaan tai potilaan hoidon tarpeet. Ohjauksessa pyritään myös kunnioittamaan valinnanvapautta sekä lisäämään asiakkaalle tietoisuutta. Ohjausvalmiudet ovat osa hoitotyön ammatillista ydinosaamista. Hyvä ohjaus sisältää myös päätöksentekotaitoja sekä vuorovaikutuskykyä. Hyvä ohjaus vaikuttaa myös asiakkaan tyytyväisyyteen sekä hoidon laatuun. Kun asiakas tai potilas saa tarpeeksi tietoa ja ohjausta, kokee hän myös turvallisuuden tunnetta. (Koivisto 2019.)

4.1 Mielenterveyden edistäminen ensi- ja turvakodissa

Ensikoteihin hakeutuvilla mielenterveysongelmat ovat yleisiä ja niitä on useammalla äidillä sekä isällä. Mielenterveysongelmat voivat näkyä ensikodeilla usein siten, että kuntoutukseen sitoutuminen vastasyntyneen kanssa voi olla haastavaa, vaikka tukea saisi vuorokauden ympäri. Joka neljäs ensikodin asukkaista kertoo saaneen yhden tai useampia diagnooseja mielenterveyteen liittyen. Ensi- ja turvakotien liiton tilastot kertovat, että suuri osa heistä ovat kokeneet myös stressiä, kiusaamista sekä väkivaltaa. Vanhempien psyykkisestä voinnista ollaan huolissaan ensikodeissa ympäri Suomea. (Lehtinen 2019.)

Pääkaupunkiseudulla haastetta auttamiseen voi lisätä se, että ensikotiin otetaan yhteyttä vasta synnytyslaitokselta kotiutumisasiheissa. Käytäntönä on ollut aiemmin se, että perhe tutustuisi ensin ensikotiin sekä valmistautuisi siihen. Sitoutuminen kuntoutumiseen voi olla haastavaa, kun vanhemmat tulevat ensikotiin varautumatta lastensuojelun nopeaan välitulloon. (Lehtinen 2019.)

4.2 Lääkehoito ensikodissa

Ensikodeilla, jotka ovat erikoistuneet päihdekuntoutukseen, sairaanhoitajilla on ensisijainen vastuu lääkehoidon toteutumisesta. Esimerkiksi Pidä kiinni- hoitojärjestelmään kuuluva Oulunkylän ensikoti sekä ensikoti Helmiina ovat erikoistuneita päihdeongelmaisten kuntoutukseen. Ensikodit ovat tarkoitettu raskaana oleville päihderiippuvaisille äideille sekä vauvaperheille. Toimintaan kuuluu vauvalähtöinen päihdekuntoutus, joka on laitoskuntoutusta. Ensikodille tullessa päihteiden käyttö tulee olla katkaistu mutta voi olla korvaushoidossa kuntoutuksen aikana. Tarkoituksena on tukea päihteetöntä raskautta, sekä ehkäistä päihteiden aiheuttamaa sikiövaurioita. Pidä kiinni -ensikotien henkilökuntaan kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuoltoon koulutuneita ohjaajia. Ensikodeissa työskentelee sosionomien lisäksi sairaanhoitajia, psykiatrisia sairaanhoitajia sekä kättilöitä. Työntekijöillä on erilaista osaamista sekä heille pidetään erilaisia täydennyskoulutuksia. (Helsingin ensikotiry, 2023.)

Lääkehoidon lähtökohtana on turvallinen lääkehoito. Lääkehoito tulee suorittaa lääkehoitosuunnitelman mukaisesti sekä yksilöllisesti. Yksikkö, jossa järjestetään lastensuojelun perhehoitoa, kuuluu lääkehoitosuunnitelmaan tieto siitä, miten perhehoitajien turvallinen lääkehoidon osaaminen taataan. Sairausten hoidon ohella, turvallisella lääkehoidolla autetaan lisäämään nuoren tai lapsen hyvinvointia. Kun suunnitellaan lääkehoitoa, otetaan huomioon lapsen ja nuoren oma osallistuminen. Lääkehoidon onnistumista tukevat vastuunjako, tehtävät sekä tehokas yhteistyö eri ammattilaisten välillä. Lääkehoito on mahdollista suorittaa yhteistyötä tehden kotihoidon kanssa sekä hyödyntää apteekin annosjakelulupia. Esimerkiksi lastensuojelun perhehoidossa, on otettava huomioon potilaslain lisänä se, kenellä on oikeus sijoitetun lapsen terveydenhuoltoon liittyvään päätöksentekoon. Jos kyseessä on huostaanotettu lapsi, haarautuu päätöksenteko-oikeus huostaanoton tarkoituksen mukaisesti huoltajan sekä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän kesken. (THL 2023.)

Lääkehuolto on tiivis osa sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Lääkehuollon kehittämisestä sekä lainsäädännön valmistelusta, huolehtii sosiaali- ja terveysministeriö. Tarkoituksena on varmistaa laadukas, tasa-arvoinen, turvallinen sekä taloudellinen lääkehoito sitä tarvitseville. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023)

Lääkehoitoa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä toteuttavat siihen koulutetut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt. Yksikön lääkehoitosuunnitelmassa, sovitaan rooli sekä vastuu ammattihenkilöiden välillä, asiakkaan lääkehoitoa varten. Yksiköissä, joissa toteutetaan lääkehoitoa, vastuuta sekä edellytyksistä turvalliseen lääkehoitoon, kantaa johto. Laadukkaalla ja turvallisella lääkehoidolla sekä riskien tunnistamisella voidaan ennaltaehkäistä vaaratapahtumia. (Valvira 2022)

4.3 Monialainen yhteistyö voimavarana lapsiperheiden tukemisessa ja vuorovaikutuksellinen tukeminen

Hoitotyöhön perustuu moniammatillinen yhteistyö. Kommunikointi, ammatillinen ja eettinen työote, asiakaslähtöisyys, opetuksenosaaminen ja omahoidon tuenta ovat tärkeitä osaamisalueita hoitotyössä. Asiakas- ja potilaslähtöinen hoitotyö ovat sosiaali- ja terveydenhuollon periaatteita, sekä osana palvelun laatua. Toimintaa tarkastellaan ottaen huomioon asiakkaan voimavarat sekä tarpeet ja autetaan hänen vaikutusmahdollisuuksiaan. Laissa liittyen potilaan asemaan, mainitaan asiakkaan oikeus itsemääräämiseen, tiedonsaantiin sekä hoidon osallistumiseen. Potilaalla tulee olla myös mahdollisuus hoitohenkilökunnan kanssa tasavertaiseen vuorovaikutukseen. Laissa mainitaan, että potilasta tai asiakasta täytyy hoitaa yhteisymmärryksessä huomioiden hänen toiveensa sekä tarpeet. Hoitoon ja kuntoutukseen kannustetaan osallistumaan, oman hoitosuunnitelman tarkistamiseen on mahdollisuus, sekä myös potilasasiakirjojen lukemiseen, jotka koskevat potilasta. (Koivisto 2019.)

Asiakaslähtöisyytenä pidetään myös ihmisen perusoikeuksien kunnioittamista, potilaalla on oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, elämään, yksityisyyteen ja turvallisuuteen. Kun asiakasta tai potilasta ohjataan, hoidetaan sekä kuntoutetaan, tulee ottaa huomioon äidinkieli, uskonto, kulttuuri ja olosuhteet perheessä. Luottamus potilaalla sosiaali- ja terveyspalveluiden korkeaan laatuun, joka sisältää ammattitaitoisen henkilökunnan on merkittävä pohja kaikelle hoitotoiminnalle. Hoitotyön toiminnassa tärkeimpinä asioina on myös, että se on toteutuksen ja kehityksen alla, sen tulee olla terveyttä edistävää, ylläpitävää sekä sairauksia ehkäisevää, parantavaa ja kuntouttavaa. (Koivisto 2019.)

Vuorovaikutus voi olla verbaalista sekä nonverbaalista viestintää, jossa pyritään ihmisten keskinäiseen ymmärrykseen kohteena oleviin asioihin. Vuorovaikutus koetaan yksilöllisesti ja ainutlaatuisesti, johon vaikuttaa myös oma elämänhistoria sekä elämäntilanne. Hoitotyössä vuorovaikutus vaikuttaa potilaaseen monin tavoin. Vuorovaikutus voi olla dialogista, kun vähintään kaksi ihmistä osallistuvat keskusteluun kuunnellen toisiaan kunnioittavasti sekä tasa-arvoisesti. Ammatillinen dialoginen vuorovaikutus syntyy läsnäolosta, empatiasta sekä tilan antamisesta ja luottamuksen muodostamisesta. (Koivisto 2019)

Dialogisessa vuorovaikutuksessa osapuolet keskustelussa huomioivat sanattomat ja sanalliset ilmaiset ja vastaavat toisilleen. Prosessi etenee, kun asioita tarkastellaan monesta näkökulmasta sekä jaetaan sen merkitys, näin ymmärrys lisääntyy. Keskustelu on myös kuuntelevaa, vastaamista kuultuun, reflektiivistä sekä merkitysten jakamista. Dialoginen vuorovaikutus tulee olla myös avointa sekä läsnä olevaa. On tärkeä osoittaa myös toiselle, että heidän sanomansa on tullut ymmärretyksi sekä kuulluksi. Dialogisen keskusteluilmapiirin

tunnistaa siitä, kun keskustelu on kunnioittavaa, tasavertaista, aitoa, joustavaa, kiinnostuneisuuden oloista sekä turvallista. Keskustelussa mukana olevilla tulee olla mahdollisuus kertoa vaikeitakin asioita sekä näyttää tunteensa ilmapiirissä, joka on turvallinen. On myös merkittävää huomioida asiakkaan ja hänen läheistensä voimavarojen hyödyntäminen, jotta selviytyy kriisistä. (Koivisto 2019)

5 Lapsiperheiden kokemukset lastensuojelusta

Ensikodin laatimassa tutkimuksessa, tarkasteltiin vanhempien kokemuksia liittyen heidän saamaan tukeen, sekä muutoksen pysyvyydestä ensikodilla. Ympäri vuorokautisen tuen kautta, tutkimukseen osallistuneiden äitien mukaan, kunto oli parantunut huomattavasti. Tulokset tutkimuksessa olivat todella kannustavia. (Ensi- ja turvakotien liitto 2017.)

Ensikodin laatiman tutkimuksen mukaan, ensikotijakson päätyttyä, äitien vointi oli parantunut huomattavasti. Äidit kertoivat, että heidän tullessa ensikodille, heidän vointinsa oli hyvin huono, haastatteluhetkellä se kuitenkin koettiin hyväksi tai erittäin hyväksi. Avulla, jota saatiin ensikodilla, oli asiakkaiden näkemyksestä pitkäaikaisia vaikutuksia. Haastatetuilla perheillä oli mennyt ensikotijaksosta 1-5 vuotta. Terveystila oli äideillä parantunut sekä arki sujui normaalisti omassa kodissa. Äideillä oli suunnitelmia tulevaisuudelle opiskeluun sekä työelämään liittyen, joita osa jo toteutti. Tutkimuksen mukaan, lyhyet hoitojakson pituudet vaikuttivat pysyviin kuntoutumistuloksiin. (Ensi- ja turvakotien liitto 2017.)

Tutkimukseen osallistuvista joka viides palasi ensikodille voinnin sekä toimintakyvyn huononnutta. He kokivat, että kuntoutuminen aloitettiin uudelleen alusta. Usein asiakkaat tulivat ensikodille lähetettynä synnytyssairaalasta, neuvolasta tai perhetyön kautta. Ensikodeissa viimeisen 10 vuoden aikana, isien määrä on melkein kolminkertainen. Iso muutos on tapahtunut isissä, vaikka palvelut ovat kehittyneet koko perhe mukaan ottaen. Isät ovat kokeneet perheen avun tarpeen koskettavan kaikkia perheenjäseniä ja tahtovat olla mukana sitoutuneesti. Kyseiseen tutkimuksen haastatteluun osallistui 20 vanhempaa joista 17 osallistujaa oli äitejä ja 3 isää. Tutkimus on toteutettu 2015 jossa saatiin tärkeää tietoa myös ensikotityön parantamiseen. (Ensi- ja turvakotien liitto 2017.)

5.1 Vanhempien ajatuksia yhteistyöstä

Kasper - Kasvatus- ja perheneuvonta ry:n toteuttaman kyselyn mukaan, vanhemmat kokivat, etteivät saaneet tarpeeksi tietoa lastensuojelun toiminnasta. Vanhemmat kokivat, ettei heille

annetta tarpeeksi tietoa lastensuojelun asiakkuudesta sekä tavoitteista, eikä heille tarkenneta riittävästi, minkälaista apua sieltä olisi mahdollista saada. Kyselyssä useille vanhemmille tuli myös uutena, ettei lastensuojelun asiakkuus ole vapaaehtoista samalla tavalla kuin muut sote-palvelut. Yllätyksenä vanhemmille tuli myös se, että viranomaisilla on lastensuojelulain mukaan laajat oikeudet puuttua perheen tilanteeseen, jolloin vanhempien erimielisyydellä ei ole aina merkitystä. Kyselyssä tuli myös ilmi vanhempien toive saada tietoa avoimesti työskentelyn tarkoituksesta, suunnitelluista toimenpiteistä sekä näiden seurauksesta perheen elämään. Vanhemmat kokivat myös kyselyn perusteella, etteivät lastensuojelun palvelut vastanneet perheen tarpeisiin sekä kokivat avun jopa kuormittavana. (Ylä-Tuuhonen 2022.)

5.2 Kokemukset palveluiden saatavuudesta ja tuesta

Kasvatus- ja perheneuvonta ry Kasperin VOIKUKKIA-toiminta saa usein palautetta, lastensuojelun palveluun kuuluneilta asiakkailta. Vanhemmille jäi positiivisia kokemuksia yhteistyöstä sekä kohtaamisista. Vanhemmat olivat kiitollisia hyvistä sosiaalityöntekijöistä ja sosiaaliohjaajista, sijaisperheistä sekä lastensuojelulaitoksista. On myös vanhempia, jotka ovat kokeneet jäävänsä ilman tukea sekä eivät koe saaneensa apua perheen tai lapsen tilanteeseen. Avun sekä tuen saamisen oikea-aikaisuutta asiakkaat pitivät onnistuneena. Apua on helpointa ottaa vastaan, kun perheet eivät pelkää lastensuojelun asiakkaaksi joutumista. (Lastensuojelun Keskusliitto 2020.)

Ensi- ja turvakotiliiton mukaan, perheet sinnittelevät haasteiden kanssa kotona liian pitkään. Ensi- ja turvakotien apua ei käytetä tarpeeksi. Avun tarve kasvaa mutta ensikotien paikat eivät täyty. Eristys korona-aikana on vaikuttanut vauvaperheiden haasteisiin sekä yksinäisyyteen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksen mukaan vauvaperheet ovat jääneet yksin pulmien kanssa. Kyselytutkimuksen mukaan suurin piirtein kolmannes tutkimukseen osallistuneista vauvojen vanhemmista kertoi kärsivänsä uupumuksesta. Äideistä noin neljäsosa kertoi koronaepidemian vaikuttaneen jaksamiseen. (Ensi- ja turvakotien liitto 2021.)

6 Opinnäytetyö toteutus ja tulokset

Tässä luvussa kuvaan opinnäytetyön toteutusta ja tuloksia.

6.1 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen voi tehdä erilaisilla menetelmillä, Menetelmissä näkyy kohteen ympäristö, tausta, tarkoitus, Sekä näkökulmat kieleen ja ilmaisuun liittyen. (Koppa 2021)

Laadullisella tutkimuksella saadaan tietoa syvällisesti vastaajilta. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään siis perehtyä ja ymmärtää aihe syvällisesti omakohtaisesti jokaisen yksilön kohdalla. Laadullisessa tutkimuksessa on tarkoitus perehtyä tiedonkeruuseen, mutta ei kuitenkaan ennustaa. (Surveymonkey 2023.)

Laadullisella tutkimuksella autetaan ymmärtämään aihetta yksityiskohtaisesti ja syvällisesti. Sen avulla on mahdollista muotoilla hypoteesi, jonka avulla kerätään tietoa ja paljastetaan hypoteesin kelpoisuus tai vääräys. (Surveymonkey 2023.)

Vaikka laadullisella tutkimuksella voidaan saada syvällistä ja perinpohjaista tietoa aiheesta, sopii se kuitenkin käytettäväksi pienemmälle ihmisjoukolle. Siksi laadullisella tutkimuksella onnistutaan kuvailemaan mutta ei tekemään johtopäätöksiä tai päätöksiä. Sillä siis voidaan selvittää miten ihmiset kuvailevat aihetta, mutta ei sitä mikä totuus itse aiheessa on. (Surveymonkey 2023.)

Laadullisen tutkimuksen avulla voidaan saada selville ongelmakohdat kyselyillä. Ennen kyselyä, on tärkeä selvittää, mistä ongelmista haastatteluissa kannattaa kysyä. Lisäksi laadullisella tutkimuksella voidaan selvittää, miten haastattelukysymykset kannattaa muotoilla ja mitä sanoja käyttää, jotta vastaajien olisi helppo samaistua. (Surveymonkey 2023.)

Puolistrukturoitu haastattelu tapahtuu niin että haastateltaville annetaan samat kysymykset ja samassa järjestyksessä. Puolistrukturoidussa haastattelussa ja teemahaastattelussa voidaan kysymysten järjestystä vaihdella. Puolistrukturoidussa haastattelussa voidaan käyttää nimitystä teemahaastattelu, koska yhtenäistä määrittystä puolistrukturoidussa haastattelussa ei ole. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2023.)

Puolistrukturoidussa haastattelussa haastattelulle on teemat mietittynä, mutta lisäksi niihin on tarkkoja kysymyksiä, jotka annetaan haastateltaville. Puolistrukturoitu haastattelu on sopiva, jos tilanteessa on päätetty, että halutaan tietoa tietystä asioista eikä haastateltaville tarvitse antaa suuria vapauksia haastattelutilanteessa. Strukturoitu haastattelu eli lomakehaastattelussa vastataan valmiisiin kysymyksiin, ja siinä on vastausvaihtoehtoja valmiina. Haastateltava valitsee itselleen sopivan vastausvaihtoehdon. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2023.)

Laadullisessa tutkimuksessa käytetty avointa haastattelua sekä puolistrukturoitua haastattelua, jossa tein asiakkaille kysymyksiä lomakkeen pohjalta ja he saivat vastata niihin avoimesti omien kokemuksiansa pohjalta. Lomakkeet oli lähetetty alustavasti tutustuttavaksi.

Ensikodissa oli neljä haastateltavaa ja aikaa oli haastatteluun varattu noin puolituntia. Haastattelu tapahtui puhelimitse ja henkilöt esittäytyivät nimettömästi eivätkä olleet tunnistettavissa. Haastateltavat vastasivat kysymyksiin avoimesti omin sanoin perustuen henkilökohtaisiin kokemuksiinsa. Haastattelussa oli tarkoitus kerätä tietoa ensikodin asiakkaiden henkilökohtaisia kokemuksia, ensikodin ohjaukseen liittyen. Tavoitteena oli myös kerätä tutkittua tietoa ensikodin ohjaukseen liittyen. Pyrin saamaan yksityiskohtaista tietoa haastateltavan kokemuksista kysymyksiä käyttäen. Haastattelu on toteutettu pääosin yksilöhaastatteluna. Kvalitatiivinen tutkimus perustuu kokemuksiin ja havainnointiin.

6.2 Opinnäytetyön analyysimenetelmä

Yksi laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmistä on teemoittelu. Sitä voidaan pitää sisällönanalyysin muotona. Kun teemoittelusta on kyse, aineistosta otetaan esille merkittävimpiä asioita, jotka ovat tutkimustehtävän kannalta keskeisiä asioita sekä piirteitä, jotka esiintyvät usein. (Juhila 2023.)

Usein teemojen käsittelyn yhteydessä, kun tehdään tutkimusraporttia, on aineistossa sitaatteja. Tarkoituksena sitaateilla on auttaa havainnollistamaan teemoittelua sekä auttaa lukijaa saamaan jälkiä siitä, mihin tutkija pohjaa teemoittelunsa. (Juhila 2023.)

Tässä opinnäytetyössä aineiston analysointi tapahtuu aineistolähtöisesti ja tuo haastattelun kokemuksia esille. Analyysimenetelmänä käytin teemoittelua, jossa hain myönteisiä ja haastavia kokemuksia ohjauksesta ensikodilla. Kirjoitin haastateltavien vastaukset ensin puhtaaksi ja käytin myös apuna luomaani taulukkoa, johon oli tiivistettynä eritelty tutkimustulokset, haastattelukysymykset sekä pelkistetty vastaus. Vertasin vastauksia tutkimuskysymyksen ja erittelin myönteiset ja haastavat kokemukset.

Liite 1: Haastattelukysymysten analysointi

7 Lapsiperheen kokemukset ensikodin ohjauksesta

Olen käyttänyt teemoittelussa apuna sitaatteja, jotka ovat auttaneet minua havainnollistamaan myönteiset ja haastavat kokemukset. Näin pyrin hahmottamaan keskeisiä aihepiirejä ja tärkeimpiä havaintoja sekä vastauksia tutkimuksesta. Olen tunnistanut myönteiset ja haastavat teemat vastauksista merkitsemällä myönteiset kokemukset vihreällä ja haastavat kokemukset punaisella.

7.1 Myönteiset kokemukset ohjauksesta

Myönteisinä kokemuksina haastateltavat kokivat saaneensa apua ja tukea vanhemmuuteen sekä elämänhallintaan. Arkiasioiden hoitamisen koettiin helpottuneen ensikodilla. Myös vuorovaikutuksessa, arjen rutiineissa lapsen kasvatukseen liittyen koettiin apua. Suuriosa koki myös, että ensikotijakson aikana heidän parisuhteensa oli vahvistunut. Moni koki saaneensa apua ja neuvoa vauvan hoitoon liittyen, kuten nukkumiseen, syöttämiseen ja ruoanlaittoon. Suuriosa koki myös ympärivuorokautisen avun ja tarvittavan ohjauksen hyödyllisenä ensikodilla. Myös ensikodissa järjestävät toiminnot koettiin voimaannuttavina.

7.2 Haastavat kokemukset ohjauksesta

Osa koki ensikodilla järjestettävät toiminnot tai yksilötapaamisiin osallistumisen painostavina ja pakollisina. Vaikka ne koettiin hyödylliseksi, niin samalla haastateltavat kertoivat, että oli päiviä, jolloin kokivat olevansa väsyneitä ja osallistuminen oli haasteellista. Toiveena oli, että saisivat osallistua toimintoihin omien voimavarojen mukaisesti.

Ensikodin jälkeisiä kontakteja toivottiin myös enemmän. Haastateltavina oli myös asiakkaita, joilta oli ensikoti jakso takana ja olivat jo kotiutuneet. Osa toivoi, että ensikodista otettaisiin vielä yhteyttä säännöllisin välein asiakkaisiin ja saisivat vielä tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa vauvaan tai arkielämään liittyen.

7.3 Esimerkkejä ja lainauksia kyselyn vastauksista

Haastateltu alkoi taustatiedoilla, haastateltavat olivat keskimäärin noin 20-30-vuotiaita. Haastateltavista suurin osa oli Suomessa syntyneitä. Haastateltavista suurin osa oli naisia ja yksi mies. Haastateltavana oli yksi pariskunta. Haastateltavina oli ensikodin asiakkaat sekä asiakkaat, jotka olivat jo kotiutuneet.

Tulosyynä päällimmäisinä saattoi olla parisuhdeongelmat tai lapsen turvallisuuden takaaminen lastensuojelun pyynnöstä tai lasten hoidon osaamisen puute. Osa hakeutui ensikodille itse ja

osa esimerkiksi lastensuojelun kautta. Ensikodilla asiakkuus saattoi kestää tilannekohtaisesti, paristakuukaudesta jopa vuoteen.

7.3.1 Oletko kokenut saavasi tukea vanhemmuuteen ja elämänhallintaan ensikodilla, sekä oletko kokenut saavasi apua ensikodilla ollessasi arjen haasteisiin? Jos olet niin minkälaisiin haasteisiin?

”Koimme saavamme tukea vanhemmuuteen ja elämänhallintaan ensikodilla vanhemmuuteen ja elämänhallintaan. Päivittäiset rutiinit onnistuivat säännöllisemmin sekä vauvanhoito tuli tutuksi. ”

”Vauvan nukkumiseen liittyen koimme saaneemme apua, neuvoa ja tukea. Perusasiat, kuten ruoanlaitto on koettu aikaisemmin haasteelliseksi, mutta siihen on saatu myös apua ensikodilla. ”

7.3.2 Missä asioissa koet, että ensikoti auttoi sekä miten vauvat ovat reagoineet tilanteeseen ollessaan ensikodilla?

”Vauva on sopeutunut ensikotiin mukavasti. On utelias ja kiinnostunut ”

”On ottanut ensikodin ympäristön ja ohjaajat positiivisesti vastaan. ”

7.3.3 Osallistutko mielellään ryhmä- ja yksilötyöskentelyihin? Jos osallistut, niin oletko kokenut ne hyödyllisiksi ja millaisia kokemuksia niistä on jäänyt? Oletko kokenut yksilö tai ryhmätapaamiset voimaannuttavina? Jos olet niin millä tavalla?

”Osallistuimme mielellään ryhmä- ja yksilötyöskentelyihin ensikodilla, saimme niistä hyvin palautetta ja tukea vanhemmuuteen.”

” Välillä niihin oi pakko osallistua, vaikka aina ei jaksaisi tai kokenut innostusta tapaamisista.”

7.3.4 Mikä sujuu mielestäsi ensikodilla parhaiten?

”Olen kokenut sujuvaksi yhdessäolon sekä ohjaajien ympärivuorokautisen avunsaannin”

” hyvän yhteishenki, taitavat ohjaajat ja positiivinen ilmapiiri, joka teki ohjaajiin tukeutumisen helpommaksi.”

7.3.5 Osallistuttko usein ensikodin arkisiin toimintoihin?

”Kyllä, siivoukseen ja ruoanlaittoon”

”Koen ne hyödylliseksi myös tulevaisuutta varten.”

7.3.6 Mikä toiminta tai asia on auttanut teitä selviytymään?

”Asiat, jotka ovat saaneet selviytymään olivat erilaiset minäkuvat ja voimasanat, jotka antoivat voimaa ja autoivat muistamaan omat vahvuudet.”

”Tulin lapsen vuoksi ensikodille, jotta saan hyvät ohjat elämään”

7.3.7 Koetko saaneesi tiivistä ympärivuorokautista tukea ensikodilla?

”Kyllä olen, ohjaajat ovat aina käytettävissä”

”Jokaiselle on omaohjaaja ja että saivat apua ja tukea myös yöllä.”

7.3.8 Koetko tarvitsevasi tukea ja jatkohoitoa myös ensikotivaiheen jälkeen vuorovaikutuksen laatuun liittyen? Jos tarvitset niin minkälaista?

”Avun tarvetta ja enemmän jälkikontaktia, jossa kysytään, miten arki sujuu vauvan kanssa.”

”Olisi kiva saada ensikodin ohjaajien seuraa ja tapaamisia myös jakson jälkeen, kuten vaunulenkkipseuraa ja aikuisten kanssa olemista.”

”Olen saanut hyvin apua ja pärjään mielestäni hyvin ensikotivaiheen jälkeen.”

7.3.9 Perheiden myönteiset ja haastavat kokemukset ensikodin ohjauksesta

Myönteisinä kokemuksina pidettiin ohjaajien tiivistä ympärivuorokautista tukea ja saatavuutta. Haastateltavat kokivat ohjaajien saatavuuden, avun ja tuen merkityksen tärkeänä ja siinä ensikodilla onnistuttiin hienosti. Myös ilmapiiri, hyvä yhteishenki ja ammattitaitoinen ohjaus koettiin merkittävänä kokemuksina. Vauvan hoitoon liittyvät asiat ja tavallisesta arjesta selviytyminen oli monille ennen ensikotijaksoa haasteellista, esimerkiksi uupumuksen, ahdistuneisuuden tai masennuksen vuoksi. Joten ensikodilla näihin saatiin apua, tukea ja onnistumisen tunnetta. Asiakkaat kokivat ensikodilla motivoituneensa, sekä kokivat voimaantumisen tunnetta. Myös vauvan hoidollisiin haasteisiin koettiin saavan apua ja onnistumisen tunnetta ensikotijakson myötä.

Haasteina tuli ilmi painostuksen tunne ryhmä ja yksilötapaamisissa. Vaikka ne koettiin hyödyllisiksi ja voimaannuttaviksi, osa kuitenkin koki, että niihin oli pakko osallistua, vaikka aina ei jaksanut. Toiveena oli, että saisivat osallistua tapaamisiin myös oman jaksamisen ja voimavarojen mukaan. Asiakkaat eivät olleet kaikki valmiita avutumaan samanlailla. Osalla saattoi näkyä puolustusmekanismi, tapaamisissa saattoi olla turvaton olo, tai asioiden jakaminen koettiin haastavalta.

Tapaamisiin tulisi kannustaa ja motivoida asiakasta, olisi tärkeää, että tapaamiset koetaan voimaannuttavina ja rohkaisevina. Suuri osa olikin kokenut onnistumisen tunnetta tapaamisien jälkeen. Asiakkaita tulisi kuitenkin rohkaista tapaamisiin omien voimavarojen mukaisesti.

Tutkimuksen tuloksia verrattu tutkimuskysymyksiin sekä eri tutkimuksiin, joita työssä on käytetty. Perheiden kokemukset ensikodilla olostä sekä ohjauksesta olivat pääosin positiivisia kaikilla. Arjesta tehtiin turvallinen, asiakkaiden mielestä, sekä ensikodissa päiväryhmätoiminta toteutui odotetusti. Arki tasapainottui ja helpottui, sekä asiakkaat kokivat saaneensa apua sekä vahvistusta vanhemmuuteen ja vuorovaikutukseen. Tuki koettiin ympärivuorokautiseksi sekä vauvanhoidosta selvittiin ohjauksen avulla paremmin. Apua ja tukea toivottiin enemmän myös ensikotijakson päädyttyä. Kaikki olivat ensikodilla saatuun ohjaukseen tyytyväisiä ja tuki oli lapsen edun ja turvallisuuden mukaista. Ensikotijaksot koettiin onnistuneiksi sekä itsenäinen eläminen onnistui paremmin ensikotijakson jälkeen. Myös lapset kokivat ensikodilla olon luontevaksi sekä sopeutuivat ympäristöön, arkeen sekä ohjajain, jonka myös vanhemmat kokivat helpottavana.

8 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Haastattelu toteutettiin tekemällä ensikodin asiakkaille valmiit haastattelukysymykset, jotka lähetin haastateltaville sähköpostitse etukäteen tutustuttaviksi. Kysymysten sisällöt perustuivat lähteisiin sekä tutkittuun tietoon. Tarkoituksena oli kysymysten avulla selvittää, miten ohjaus on toteutunut haastateltavien mielestä ensikodilla. Asiakkaat ovat kaikki tunnistamattomia. Haastattelut on toteutettu puhelimitse, nimettömänä ja tunnistamattomana. Myöskään ensikodin sijaintia ei opinnäytetyössä paljasteta. Haastattelu-aikaa oli varattu 30 minuuttia.

Tarkoituksena oli haastattelujen kautta hakea tietoa perheiden kokemuksista ohjauksesta sekä lisätä ymmärrystä lapsiperheiden kokemuksista. Tavoitteena oli selvittää, miten ohjaustyö on toteutunut perheiden näkökulmasta haastattelun kautta, mitä he kokivat myönteisiksi kokemuksiksi, sekä missä näkivät haastetta. Pyrin selvittämään ja hakemaan tietoa ja ymmärrystä perheiden kokemuksista ensi- ja turvakodista. Miten ohjaus tuki heidän selviytymistensä kriisissä, mikä ohjauksessa oli toimivaa ja myönteistä, sekä mikä tuntui heistä haastavalta. Millaisia kokemuksia perheillä on asiakaskohtaamisessa, miten heidät on kohdattu asiakkaina sekä miten heidän mielipiteensä ja toiveensa on otettu huomioon.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuuden arvioinnissa tähdätään tutkimusaineiston koostamiseen, tutkimuksen raportointiin sekä aineiston analysointiin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuuden standardit ovat sovellettavuus, pysyvyys, neutraalisuus sekä

totuusarvo. Luotettavuus koskee tutkimusaineiston keräämistä laadullisessa tutkimuksessa. Raportissa tulee myös kirjata yksityiskohtaisesti tutkimuksen suorittamisen vaiheet. Tutkimuksen luotettavuus vaatii myös kirjoittajan taitoja, kuten se että on selkeä analyysin ilmaisemisessa sekä johdonmukainen. Tutkittavasta ilmiöstä on kyettävä luomaan merkittävä ja kokoava käsitys. (Hyväri & Vuokila-Oikkonen 2020.)

Kohteena ovat ensikodin asiakkaat laadullisen haastattelun avulla. Kaikki haastattelut hävitetään analyysin jälkeen ja raportissa haastateltavat henkilöt eivät ole tunnistettavia. Ensi- ja turvakodin nimi ei paljastu lukijalle opinnäytetyöstä. Haastateltavalla kerrottiin, että heillä on oikeus keskeyttää haastattelu heti, jos tuntuu siltä sekä voi olla vastaamatta, jos kysymys tuntuu epämukavalta. Valmis opinnäytetyö toimitetaan yhteistyökumppanille eli Ensi- ja turvakodille. Lisäksi kysely oli vapaaehtoinen ja lähetin haastateltaville sähköpostitse saatekirjeen ennen haastattelua. Kerroin haastateltaville myös kuka olen, mitä teen ja mihin haastattelua tarvitsen. Kerroin myös missä kyselyn tulokset esitellään ja julkaistaan. Tutkimus on laadullinen, niin se ei perustu tarkkaan toimintaan, vaan vastaajien henkilökohtaisiin kokemuksiin ja mielipiteisiin. Vastaajat ovat kertoneet omat kokemuksensa ja näkemyksensä yksikössä.

9 Pohdinta ja jatkokehittämissideat

Selvitän opinnäytetyössäni perheiden kokemuksia ohjauksesta sekä pyrin lisäämään ymmärrystä lapsiperheiden kokemuksista. Selvitän, miten ohjaustyö on toteutunut perheiden näkökulmasta haastattelun kautta, mitä he kokivat myönteisinä kokemuksina, sekä missä näkivät haastetta. Pyrin selvittämään ja hakemaan tietoa ja ymmärrystä perheiden kokemuksista ensi- ja turvakodista. Miten ohjaus tuki heidän selviytymistänsä kriisissä, mikä ohjauksessa oli toimivaa ja mikä tuntui heistä haastavalta. Millaisia kokemuksia perheillä on asiakaskohtaamisessa, miten heidät on kohdattu asiakkaina sekä miten heidän mielipiteensä ja toiveensa on otettu huomioon.

Opinnäytetyötä tehdessä, ymmärrys asiakkaiden henkilökohtaisiin kokemuksiin ja eri näkökulmiin on kasvanut, sekä miten ensikodilla toimitaan ja mitä oikeanlaiseen ohjaukseen kuuluu. Ymmärrys vuorovaikutuksen merkityksestä sekä eettisestä ja asiakaslähtöisestä ohjauksesta on korostunut. Myös tarve tukevalle ja motivoivalle ohjaukselle on suuri tulosten perusteella. Erilaiset mielenterveydelliset haasteet, uupumus, masennus ja ahdistuneisuus ovat ensikodilla yleisiä. Opinnäytetyötä tehdessä tuli myös ilmi, miten tärkeää on helpottaa asiakkaan tilannetta luomalla turvallinen, motivoiva ja tukeva suhde asiakkaisiin. Apu arkisissa asioissa ja voimavaroja lisäävät keskustelut olivat myös hyvin tärkeitä asioita

tutkimusta tehdessä. Myönteistä vuorovaikutusta tulisi ylläpitää jatkossakin. Kuormittaviin asioihin vaikuttaminen, apu, tuki ja ohjaus on suuri voimavara kriisin keskellä. Haastateltavat kokivat suurta helpotusta ensikodilla näiden myötä.

Ryhmiin kuuluu erilaisia yksilöitä, joiden tavat toimia sekä heidän motivaationsa vaihtelee. Turvallisuuden syntyminen pyrkiminen on tärkeää, jotta saadaan toiminta, jossa on hyvä yhteishenki sekä positiivinen ilmapiiri. Jotta ketään ei joudu jännittämään mitä seuraavaksi tapahtuu, tulee selittää toiminnan ohjeet selkeästi. Motivoituminen onnistuu paremmin osallistujilla, kun heille on selkeää mihin toiminnalla pyritään. On hyvä myös pohtia, miltä kyseinen toiminta tuntuu osallistujasta, kenelle esillä oleminen tai ryhmässä toimiminen ei ole yhtä luontevaa tai mieltuisaa. (MLL 2023.)

Mielenterveysongelmia edistettiin tukemalla jokaisen voimavaroja sekä helpottamalla asiakkaiden arkea. Ensikodilla saadulla tuella ja avulla, oli myös vaikutusta mielenterveyteen ja jaksamiseen.

Ensikodissa tuetaan perheitä vanhemmuuteen ja autetaan elämänhallinnassa, kun voimat ovat lopussa. Ensikodilla autetaan vaikeuksissa ja elämäntilanteessa. Asiakkaaksi voi tulla odotusaikana tai vauvan kanssa. Molemmat vanhemmat voivat asua ensikodissa. Ensikodin apu tulee kyseeseen, kun perheessä on esimerkiksi vaikeuksia selviytyä arjesta, jos vanhemmat ovat hyvin nuoria, kärsivät oppimisvaikeuksista, mielenterveys- tai päihdeongelmia. (Ensi- ja turvakotien liitto 2022.)

Haastateltavat kokivat saaneensa apua, helpotusta ja neuvoa arjesta selviytymiseen, sekä elämänhallintaan ensikodilla. Vauvanhoitoon koettiin saavan tukea ja oppia, joka helpotti selviytymistä myös ensikotijakson jälkeen.

Tavoitteena on tukea vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta sekä opetellaan arkielämästä ja vauvanhoidosta selviytymistä. Tavoitteena on myös saada perheelle selkeä arkirytmiksi sekä turvallisuudentunne. Asumisaika ensikodilla riippuu perheen avuntarpeesta. Apua ja tukea itsenäiseen elämiseen voi saada henkilökunnalta myös ensikodilta lähdettyä. (Ensi- ja turvakotien liitto 2022.)

Keskeisimpinä tuloksina nousi esille myös motivoiva ja tukeva ohjaus. Oikeanlaisella vuorovaikutuksella sekä tukevalla ja motivoivalla ohjauksella on suuri merkitys ensikodilla. Asiakkaan tilannetta voidaan helpottaa, luomalla turvallinen, motivoiva ja tukeva suhde asiakkaisiin.

Ohjaus tarkoittaa jatkuvaa vuorovaikutusta, joka sisältää tiedon antamista, neuvontaa sekä opetusta. Ohjaus on eettistä sekä tavoitteellista. Yhteisenä tavoitteena ohjauksen yhteydessä, on pyrkiä ymmärtämään sekä huomioimaan asiakkaan tai potilaan hoidon tarpeet.

Ohjauksessa pyritään myös kunnioittamaan valinnanvapautta sekä lisäämään asiakkaalle tietoisuutta. (Koivisto 2019.)

Ensikodin asiakkailla erilaiset mielenterveyden haasteet ovat yleisiä. Niitä tulisi helpottaa, ottamalla asiakkaan tarpeet yksilöllisesti huomioon, tukemalla asiakkaita, vaikuttamalla kuormittaviin tekijöihin sekä auttaa, tukea ja ohjata kriisin keskellä. Asiakkaita on hyvä kannustaa osallistumaan yksilö- ja ryhmätapaamisiin, mutta ilman painostuksen tunnetta. Asiakkaat eivät olleet kaikki valmiita avutumaan samanlailla ja asioiden jakaminen voi olla joillekin haastavampaa.

Ensikodeissa järjestettävät päiväryhmätoiminnat ovat vanhempien ja vauvojen tukena. Arki tehdään vauvan näkökulmasta turvalliseksi. Tämä tarkoittaa korjaavaa vuorovaikutusta, sekä ennakoitavaa päiväohjelmaa. Ensikodeissa vauvoille jutellaan, lauletaan ja ihastellaan ja tavoitellaan tasapainoisen arjen lisäksi yhteistä iloa, joka on tärkeää vauvoille. Ensikodeissa tehdään vaativaa vauvatyötä, johon kuuluu vauvaperheiden päiväryhmät. Ensikodeissa sekä päiväryhmissä vauvaperheet saavat apua ja taitoja arjessa pärjäämiseen. Heitä autetaan myös saamaan vahvistusta ja tukea vanhemmuuteen sekä vuorovaikutukseen. Päämääränä on tukea ja parantaa vauvan sekä vanhemman kiintymyssuhdetta ja vuorovaikutusta. Tärkeää on aina ilo ja vuorovaikutuksellinen leikki vauvan ja vanhemman välillä. (Leinonen 2022.)

Äidin ja lapsen välisellä vuorovaikutuksella on suuri merkitys myös asiakkaiden motivoitumisessa. Myös henkilökunnan ohjauksen laadulla on suuri merkitys asiakkaan voimaantumiseen ja motivoitumiseen.

Myös turvakotijakson jälkeinen kontakti ja yhteydenpito koettiin tärkeänä ja sitä toivottiin enemmän. Osa toivoi saavansa vielä ensikotijakson päätyttyä yhteydenottoja pidempiaikaisesti. Osa koki, että haluaisi ensikodin ohjaajien tarkistavan tietyn väliajoin, miten he pärjäävät itsenäisesti. Toivottiin myös tapaamisia, esimerkiksi vaunulenkien merkeissä.

Jatkokehittämissideana tulisi huomioida se, että vaikka arjen toimintoihin, tapaamisiin ja ryhmätoimintoihin tulisi osallistua jatkossakin, niin asiakkaille on annettava mahdollisuus osallistua niihin myös omien voimavarojen mukaan. Asiakkaita on katsottava yksilöinä. On otettava myös huomioon se, miten kaikki eivät ole valmiita jakamaan asioita samalla tavalla, joku saattaa olla sulkeutuneempi. Myös mielenterveyden haasteista kärsiville, aikatauluihin sitoutuminen voi olla haastavaa, sekä mielialojen vaihtelu on tyypillistä. On siis tärkeä pyrkiä kannustamaan tapaamisiin, mutta yksilöllisesti ja ilman painostuksen tunnetta. Jatkossa voisi olla myös hyvä jatkaa tapaamisia tai säännöllistä yhteydenottoa myös ensikotijakson vaiheen jälkeen, edes jonkun aikaan. Ohjaajat ovat asiakkaille tuttuja ja jatko ohjaus ensikodin ohjaajien kanssa voi olla aluksi mukavampaa. Asiakkaita voisi esimerkiksi tavata pari kertaa vielä ensikotijakson päättymisvaiheen jälkeenkin.

Lähteet

- Ensi- ja turvakotien liitto. 2021. Meidän vuosi ensikodissa. Viitattu 14.10.2023. ["Meidän vuosi ensikodissa" - Ensi- ja turvakotien liitto \(ensijaturvakotienliitto.fi\)](#)
- Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Turvakodit ja väkivallan ehkäisy. Viitattu 20.10.2022. [Turvakodit ja väkivallan ehkäisy - Ensi- ja turvakotien liitto \(ensijaturvakotienliitto.fi\)](#)
- Ensi ja- turvakotienliitto. 2017. Tutkimus: "Ensikoti oli elämäni paras päätös". Viitattu. 8.5.2023. [Tutkimus: "Ensikoti oli elämäni paras päätös" - Ensi- ja turvakotien liitto \(ensijaturvakotienliitto.fi\)](#)
- Ensi- ja turvakotien liitto. 2021. Vauvat eivät voi odottaa - Oulussa perheitä autetaan. Viitattu 9.5.2023. [Vauvat eivät voi odottaa - Oulussa perheitä autetaan | Ensi- ja turvakotien liitto \(sttinfo.fi\)](#)
- Heino, T. Lappalainen, E. Ranta, H. Weckroth N. 2021. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Lastensuojelun 24/7-yksiköt. Palvelutuotannon moninaisuus ja haasteet, 20-21. Viitattu 20.1.2023. [Lastensuojelun 24/7-yksiköt: Palvelutuotannon moninaisuus ja haasteet \(julkari.fi\)](#)
- Helsingin ensikoti ry. 2023. Ensikoti Helmiina. Viitattu 7.5.2023. [Ensikoti Helmiina - Helsingin ensikoti](#)
- Hyväri, S. Vuokila-Oikkonen, P. 2020. Libguides. Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus. Viitattu 26.10.2023 [Tutkimus- ja kehittämistyön luotettavuus - Osallistavan ja tutkivan kehittämisen opas 2.0 - Tiedonhaun oppaat: Resource Guides at Diaconia University of Applied Sciences \(diak.fi\)](#)
- Juhila, K. 2023. Teemoittelu. Tietoarkisto. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 27.8.2023. [Teemoittelu - Tietoarkisto \(tuni.fi\)](#)
- Koivisto, K. 2019. Ohjaus ja dialoginen vuorovaikutus hoitotyössä. ePOOKI. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistyön julkaisut. Viitattu 7.5.2023 [Ohjaus ja dialoginen vuorovaikutus hoitotyössä \(oamk.fi\)](#)
- Koppa. 2021. Jyväskylän yliopisto. Laadullinen tutkimus. Viitattu 27.8.2023. [Laadullinen tutkimus – Jyväskylän yliopiston Koppa \(jyu.fi\)](#)
- Lastensuojelulaki. (417/2007). Viitattu 5.5.2023 [Lastensuojelulaki 417/2007 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

Lastensuojelun keskusliitto. 2020. Totta vai tarua: Lastensuojelussa onnistutaan joka päivä?. Viitattu 9.5.2023. [Totta vai tarua: Lastensuojelussa onnistutaan joka päivä? | Lastensuojelun Keskusliitto \(lskl.fi\)](#)

Laine, T. 2010. Julkari. Turvakodit Suomessa, 194-199. Viitattu 20.3.2023. [laine.pdf \(julkari.fi\)](#)

Leinonen, A. 2022. Ensikoti- ja päiväryhmätoiminta vauvaperheiden tukena. Vauvatyön käsikirja. Vauvatyötä haastavissa perhetilanteissa. Ensi- ja turvakotien liitto. Viitattu 5.9.2022. [Ensikoti- ja päiväryhmätoiminta vauvaperheiden tukena - Issuu](#)

Lehtinen, E. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenlehti. 2019. Yhä huonommassa kunnossa olevia vanhempia ensikotiin. Viitattu 20.4.2023. [Yhä huonommassa kunnossa olevia vanhempia ensikotiin - Enska \(enskalehti.fi\)](#)

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2023. Ryhmän ohjaajan muistilista. Viitattu 3.9.2023. [Ryhmän ohjaajan muistilista - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)

Minilex. 2022. Lastensuojelun toimintaperiaatteet. Viitattu 5.6.2022. [Lastensuojelun toimintaperiaatteet - Minilex](#)

Muukkonen, T & Tulensalo, H. 2015. Lastensuojelun tehtävät, kun lapsen epäillä kokeneen väkivaltaa. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. Viitattu 1.6.2022. [Lastensuojelun tehtävät, kun lapsen epäillä kokeneen väkivaltaa \(duodecimlehti.fi\)](#)

Pajulo, M. & Salo, S. & Pyykkönen, N. 2015. Mentalisaatio ihmistä suojaavana tekijänä. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. Viitattu 7.5.2023. [Mentalisaatio ihmistä suojaavana tekijänä \(duodecimlehti.fi\)](#)

Saaranen-Kauppinen, A. Puusniekka, A. 2023. Kvalimotv. Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu. Viitattu 27.8.2023. [KvaliMOTV - 6.3.3 Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu \(tuni.fi\)](#)

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2023. Lääkehoito ja lääkehuolto. Viitattu 7.5.2023. [Lääkkeet - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

Surveymonkey. 2023. Laadullisen tutkimuksen tekeminen. Viitattu 27.8.2023. [Laadullisen tutkimuksen tyypit ja esimerkkejä | SurveyMonkey](#)

Ståhlberg, M. 2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lastensuojelun sosiaalityö ja lapsiin kohdistuva väkivalta, 2-3. Viitattu 6.5.2023. [Lastensuojelun sosiaalityö ja lapsiin kohdistuva väkivalta \(julkari.fi\)](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. lastensuojelun arvot ja periaatteet. Viitattu 1.6.2022. [Lastensuojelun arvot ja periaatteet - THL](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Turvakotipalvelut - lähisuhdeväkivallan uhrin tukena. Viitattu 1.1.2023. [Turvakotipalvelut - lähisuhdeväkivallan uhrin tukena \(julkari.fi\)](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Perhetyö. Viitattu 5.5.2023. <https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/perhetyo>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Lastensuojelun käsikirja. Lastensuojelun toimijoiden tehtävät, kelpoisuus, mitoitus ja täydennyskoulutus. Viitattu 7.5.2023. [Lastensuojelun toimijoiden tehtävät, kelpoisuus, mitoitus ja täydennyskoulutus - THL](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2023. Turvallinen lääkehoito - lastensuojelun toimeksiantosuhteinen perhehoito. Viitattu 7.5.2023. [Turvallinen lääkehoito — lastensuojelun toimeksiantosuhteinen perhehoito \(julkari.fi\)](#)

Turun ensi- ja turvakoti. 2017. Tutkimus: ”Ensikoti oli elämäni paras päätös”. Viitattu 5.9.2022. [TUTKIMUS: ”ENSIKOTI OLI ELÄMÄNI PARAS PÄÄTÖS” - Turun ensi- ja turvakoti ry \(tuentu.fi\)](#)

Turun sanomat. 2017. Vauvaperheen ensikodista saama tuki kantaa, jos hoitajakso on riittävän pitkä. Viitattu 14.10.2023. [Vauvaperheen ensikodista saama tuki kantaa, jos hoitajakso on riittävän pitkä - Paikalliset - Turun Sanomat \(ts.fi\)](#)

Uusitalo, N. 2022. Voimavaralähtöisen työtteen jäljillä. LAB University of Applied Sciences. Viitattu 14.10.2023. [Voimavaralähtöisen työtteen jäljillä - LAB Focus](#)

Valvira. 2022. Lääkehoito. Viitattu 8.5.2023. [Lääkehoito - Valvira](#)

Ylä-Tuuhonen, M. 2022. Kuntalehti. Kysely: Lastensuojelun toiminta on monelle vanhemmalle mysteeri. Viitattu 8.5.2023. [Kysely: Lastensuojelun toiminta on monelle vanhemmalle mysteeri | Kuntalehti](#)

Liitteet

Liite 1: Haastattelukysymysten analysointi

Liite 2: Kutsukirje haastatteluun

Liite 3: Haastattelu kysymykset

Liite 1: Haastattelukysymysten analysointi

TEORIANLÄHDE	TUTKIMUSTULOS	HAASTATTELUKYSYMYKSENI	ASIAKKAAN PELKISTETTY VASTAUS
<p>Kuosmanen, S. 2017. Ensi- ja turvakotien liitto. Elämäni paras päätös, 18. Viitattu 20.11.2022. Elamani paras paatos (1).pdf</p>	<p>Haastateltavat olivat hakeneet itse palvelun piiriin tai jonkun tahon kautta.</p>	<p>- Miten päädyit ensikodille/Miksi tulit ensikodille?</p>	<p>”Ensimmäinen lapsi syntynyt, tarvitsin apua”</p> <p>”Saimme vihjeen ensikodista, toivoimme, että ensikodilla tuetaan esikoisen kasvua”</p> <p>” Hain itse ensikodille.”</p> <p>”Syynä parisuhderiita, itse hakeutunut osaamisen puutteen vuoksi, tulimme lastensuojelun kautta ensikodille lapsen turvallisuuden takaamiseksi.”</p>
	<p>Haastateltavista ensikotijakso kesti parista</p>	<p>- Kuinka kauan olet ollut ensikodilla?</p>	<p>- 2kk,2kk,6kk,1-vuoden</p>

	kuukaudesta vuoteen.		
Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Ensikodista tiivistä tukea vanhemmuuteen. Viitattu 25.11.2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.fi)	Haastateltavista kaikki kokivat saaneensa apua ja tukea vanhemmuuteen, sekä myös elämänhallintaan ensikodilla. Suurin osa koki saaneensa tukea vanhemmuudessa ja arkisasioiden hoitamisessa. Kuten miten pukea lapsi sään mukaisesti, rauhoittamisessa, vuorovaikutuksessa, arjen rutiineissa ja lapsen kasvatuksessa. Myös vanhemmuuteen ja parisuhteeseen kokivat saaneensa tietoa.	- Oletko kokenut saavasi tukea vanhemmuuteen ja elämänhallintaan ensikodilla?	”Paljon tietoa ja tukea, apua omiin ongelmiin” ”Apua vanhemmuuteen” ”Saimme vertaistukea ja tietoa myös vanhemman ja vauvan välisestä vuorovaikutuksesta.”
Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Ensikodista tiivistä tukea vanhemmuuteen.	Haastateltavat kokivat saaneensa apua vauvanhoidossa, rutiineissa sekä perusasioissa	- Oletko kokenut saavasi apua ensikodilla ollessasi arjen haasteisiin? Jos olet niin minkälaisiin haasteisiin	”Vauvanhoidossa saanut apua, paletti kunnossa ennen kotiin tuloa.” ”Vauvanhoito rutiineihin ja vauvan hoitoon liittyen saanut apua.”

<p>Viitattu 25.11.2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.fi)</p>	<p>kuten vauvan nukkumisessa, ruokailussa sekä ruoanlaitossa.</p>		<p>” Olen saanut apua siihen, miten vauvaa pidetään ja kohdellaan.”</p> <p>”Rutiineihin, vauvan hoitoon, vauvan nukkumiseen ja ruoanlaittoon.”</p>
<p>Kuosmanen, S. 2017. Ensi- ja turvakotien liitto. Elämäni paras päätös, 37. Viitattu 20.11.2022. Elamani paras paatos (1).pdf</p>	<p>Haastateltavat kokivat, että ensikoti auttoi heitä selviämään arjesta. Arjen helpottamisen myötä moni koki olonsa vahvemmaksi ja koki itsensä vähemmän väsyneeksi.</p>	<p>- Missä asioissa koet, että ensikoti auttoi?</p>	<p>”vauvan hoidossa”</p> <p>”Arjen sujuvuudessa ja tasapainoissa, sekä myös uupumukseen ja ahdistukseen auttoi.”</p> <p>” Olemme vanhempia ensimmäistä kertaan, niin vanhemmuuteen saimme apua. ”</p>
<p>Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Päivärytmistä tukea vanhemmuuteen. Viitattu 25.11.2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.fi)</p>	<p>Haastateltavat kokivat, että vauva on sopeutunut hyvin ensikodilla, koska olivat tottuneita henkilökuntaan.</p>	<p>- Miten vauvat ovat reagoineet tilanteeseen ollessaan ensikodilla?</p>	<p>”Positiivisesti, vauva on utelias ja kiinnostui muista.”</p> <p>”Vauva on sopeutunut hyvin, ei ujostele tai arasta, tottunut. Ollut ensikodilla syntymästä saakka.”</p> <p>”On ottanut ensikodin ympäristön ja ohjaajat positiivisesti vastaan. ”</p>

<p>Ensi ja- turvakotienliitto. 2017. Tutkimus: "Ensikoti oli elämäni paras päätös". Viitattu. 25.11.2022. Tutkimus: "Ensikoti oli elämäni paras päätös" - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.f i)</p>	<p>Kaikki olivat tyytyväisiä ympäri vuorokauti seen apuun sekä siihen, että ohjaajat ovat tarvittaessa käytettävissä.</p>	<p>- Koetko saaneesi tiivistä ympäri vuorokautista tukea ensikodilla?</p>	<p>"kyllä koimme" "Kaksi omaa ohjaajaa ja koska ensikodilla on yökkö, saa apua yölläkin." "Helpottavaa että pystyi myös soittamaan, jos oli ensikodin ulkopuolella."</p>
<p>Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Päivärytmistä tukea vanhemmuuteen. Viitattu 25.11.2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.f i)</p>	<p>Haastatelluista suurin osa koki toiminnat heille sopiviksi. Kertoivat osallistuneensa toimintaan ja yksilötyöskentelyi hin, koska saivat niistä paljon irti. He kokivat sen hyödylliseksi, mutta samalla osa koki, että välillä ei olisi jaksanut osallistua tiettyyn toimintaan, mutta koki että pakko osallistua, vaikka aina ei olisi jaksanut.</p>	<p>- Osallistutko miehellen ryhmä- ja yksilötyöskentelyihin ? Jos osallistut, niin oletko kokenut ne hyödyllisiksi ja millaisia kokemuksia niistä on jäänyt?</p>	<p>"Olemme osallistuneet ja koemme ne hyödyllisiksi, tullut uutta tietoa ja eri taustaista porukkaa niin ongelmatilanteita ratkottu ja yleisiä asioissa saanut apua." "Osallistun, niistä on jäänyt kokemuksena vauvan huomiointi. Miten vauvaan otetaan kontakti." "Osallistun, saa palautetta ja tukea vanhemmuuteen, helppo puhua omien ohjaajien kanssa." "koen tapaamisiin liittyen hieman painostusta."</p>

<p>Kuosmanen, S. 2017. Ensi- ja turvakotien liitto. Elämäni paras päätös, 50. Viitattu 20.11.2022. Elamani paras paatos (1).pdf</p>	<p>Ensikodilla parasta oli haastateltavien mielestä ohjaajat sekä ympärivuorokautinen avunsaanti.</p>	<p>- Mikä sujuu mielestäsi ensikodilla parhaiten?</p>	<p>” yhdessäolo” ”Hyvä yhteishenki” ”Ohjaajat ja taitavia ilmapiiri, johon on hyvä tukeutua.”</p>
<p>Kuosmanen, S. 2017. Ensi- ja turvakotien liitto. Elämäni paras päätös, 37. Viitattu 20.11.2022. Elamani paras paatos (1).pdf</p>	<p>Haastateltavat kokivat toiminnan voimaannuttavana ja motivoivana. Saivat voimaa myös lapsesta ja vanhemmuudesta.</p>	<p>- Mikä toiminta tai asia on auttanut teitä selviytymään?</p>	<p>”Minä kuvat auttaneet, antaa voimaa ja muistaa omat vahvuudet vanhempana.” ”Voimasanat auttaneet.” ”lapsi motivoi, tulimme lapsen takia ensikodille, jotta saamme hyvät ohjat lapselle elämään.” ”Lapsen takia tulimme ensikodille.”</p>
<p>Pajulo, M. 2010. Lääkärilehti. Kannattaako päihdeongelmaisten äiti-vauvaparien hoito?. Viitattu 21.11.2022. Lääkärilehti - Kannattaako päihdeongelmaisten äiti-vauvaparien hoito? (laakarilehti.fi)</p>	<p>Haastateltavista suurin osa ei kokenut tarvetta ensikodin jälkeiselle kontaktille tai tuelle. Yksi haastateltava kuitenkin toivoi, että ensikodilta voisivat ottaa säännöllisin välein yhteyttä,</p>	<p>- Koetko tarvitsevasi tukea ja jatkohoitoa myös ensikotivaiheen jälkeen vuorovaikutuksen laatuun liittyen? Jos tarvitset niin minkälaista?</p>	<p>”ei tarvitse, olemme saaneet hyvin apua ja osaamme selviytyä ensikodin jälkeen.” ”Toivoisin että ensikodilta voitaisiin kysyä miten voi lapsen kanssa useammin. Enemmän jälkikontaktia” ”Vaununlenkki seura, aikuisen kanssa oleminen</p>

	kysyäkseen miten pärjää vauvan kanssa kotona.		ensikotivaiheen jälkeen olisi mukavaa.”
	Haastateltavat eivät kokeneet, että olisi mitään palautetta annettavana, muuta kuin että osoittivat kiitollisuuttaan ensikodin toimintaa kohtaan.	- Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ensikoti ajasta?	”Olemme tyytyväisiä kokemuksiin ja apuun, jota olemme saaneet.”
Ensi- ja turvakotien liitto. 2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen. Päivärytmistä tukea vanhemmuuteen. Viitattu 25.11.2022. Ensikodit ja vauvaperheiden auttaminen - Ensi- ja turvakotien liitto (ensijaturvakotienliitto.fi)	Suurin osa koki, että tapaamisen jälkeen on motivoitunut ja voimaantunut olo. Osa koki tapaamiset painostavina ja pakollisina, vaikka ei olisi ollut kiinnostusta tai jaksamista osallistua esimerkiksi ryhmätapaamisiin	- Oletko kokenut yksilö tai ryhmätapaamiset voimaannuttavina? Jos olet niin millä tavalla?	”Motivoitunut olo selviytyä asioista.” ”välillä tuntui et pakko osallistua, vaikka halusin kuunnella itseäni. Koin hieman painostusta.” ”Olen kyllä, saa vertaistukea.”

Liite 2: Kutsukirje haastatteluun

Hei!

Opiskelen Laurean ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi. Olen tekemässä opinnäytetyötä, jonka aiheena on Perheiden kokemukset ensi- ja turvakodista.

Tarkoituksena olisi haastatella ensikodin asiakkaita ja selvittää, miten ohjaustyö on toteutunut asiakkaiden näkökulmasta, mitä he kokivat myönteisiksi kokemuksiksi, sekä missä näkivät haastetta.

Tutkimuksen avulla olisi siis tarkoitus selvittää asiakkaiden ohjauskokemuksia ensikodin palvelusta.

Kerättyä aineistoa olisi tarkoitus käyttää opinnäytetyönteossa tulosten analyysinä.

Kaikki haastattelut hävitetään analyysin jälkeen ja raportissa haastateltavat henkilöt eivät ole tunnistettavia. Ensikodin nimi ei paljastu lukijalle opinnäytetyöstä. Haastateltavalla on oikeus keskeyttää haastattelu heti, jos tuntuu siltä sekä voi olla vastaamatta, jos kysymys tuntuu epämukavalta.

Pyydän Sinua osallistumaan tutkimukseeni. Kyselyyn vastaamiseen kannattaa varata aikaa noin 30 minuuttia. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista sekä luottamuksellista. Tutkimuksessa ei kerätä mitään henkilötietoja sekä antamiasi vastauksia käsitellään hyvin luottamuksellisesti.

Tulokset julkaistaan opinnäytetyön analyysissä niin, ettei ole mahdollista tunnistaa yksittäisiä henkilöitä niistä. Valmis opinnäytetyö toimitetaan myös yhteistyökumppanille eli Ensikodille. Myös ensikodin henkilökunnalle yksittäiset henkilöt eivät ole tunnistettavissa.

Haastattelu tapahtuisi puhelimitse tai Teams-kutsulla, johon voit osallistua sulkemalla haastattelun ajaksi kameran.

Ohessa myös haastattelukysymykset etukäteen, joihin voit tutustua.

Kiitos etukäteen!

Ystävällisin terveisin. Nana Djalali

Laurean ammattikorkeakoulu

nana.djalali@student.laurea.fi

0453052626

Liite 3: Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset

Taustatieto

- Ikä
- Sukupuoli
- Asuinpaikkakunta ja synnyinmaa

Tulosy

- Miten päädyit ensikodille/Miksi tulit ensikodille?
- Kuinka kauan olet ollut ensikodilla
- Oletko kokenut saavasi tukea vanhemmuuteen ja elämänhallintaan ensikodilla?
- Oletko kokenut saavasi apua ensikodilla ollessasi arjen haasteisiin? Jos olet niin minkälaisiin haasteisiin?
- Missä asioissa koet, että ensikoti auttoi?
- Miten vauvat ovat reagoineet tilanteeseen ollessaan ensikodilla?
- Osallistutko mielellään ryhmä- ja yksilötyöskentelyihin? Jos osallistut, niin oletko kokenut ne hyödyllisiksi ja millaisia kokemuksia niistä on jäänyt?
- Oletko kokenut yksilö tai ryhmätapaamiset voimaannuttavina? Jos olet niin millä tavalla?
- Osallistuttko usein ensikodin arkisiin toimintoihin?
- Mikä sujuu mielestäsi ensikodilla parhaiten?
- Mikä toiminta tai asia on auttanut teitä selviytymään?

- Koetko saaneesi tiivistä ympärivuorokautista tukea ensikodilla?
- Koetko tarvitsevasi tukea ja jatkohoitoa myös ensikotivaiheen jälkeen vuorovaikutuksen laatuun liittyen? Jos tarvitset niin minkälaista?
- Mitä muuta palautetta haluaisit antaa ensikoti ajasta?